

Instanța de fond: judecătoria Buiucani mun. Chișinău (judecător: O. Cojocaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători: M. Ciugureanu, S. Arnăut, B. Bîrca)

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎN C H E I E R E

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ

24 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, în componența:

Președinte, judecător

Galina Stratulat

Judecători:

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Focșa Anatolie și Ministerul Justiției împotriva deciziei din data de 11 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău,

adoptate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Focșa Anatolie împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termeni rezonabili a cauzei și repararea prejudiciului moral,

c o n s t a ă :

La data de 10 ianuarie 2014 reclamantul Focșa Anatolie s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil și încasarea prejudiciului moral cauzat prin această încălcare.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 04 ianuarie 2011 a depus la Judecătoria Căușeni o cerere de chemare în judecată privind contestarea actelor administrative, anularea contractelor de vânzare-cumpărare și încasarea prejudiciului moral. A menționat reclamantul că cererea de chemare în judecată la Judecătoria Căușeni a fost strămutată spre examinare la Judecătoria Ștefan-Vodă. Prin încheierea Judecătoriei Ștefan-Vodă din 07 octombrie 2011, cererea de chemare a fost scoasă de pe rol, iar prin decizia Curții de Apel Bender încheierea dată a fost casată cu remiterea cauzei la rejudecare.

Mai susține reclamantul că la data de 21 mai 2013 Judecătoria Ștefan-Vodă prin încheiere a dispus încetarea procesului, încheiere care la fel a fost casată. Astfel, subliniază Focșa Anatolie, după 3 ani de zile de la depunerea cererii de chemare în judecată, examinarea în fond a pricinii nu a început. A solicitat reclamantul constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil și încasarea prejudiciului moral în sumă de 100000 lei cauzat prin această încălcare.

Prin hotărârea din 25 februarie 2014 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial, s-a constatat faptul încălcării dreptului la examinare a cauzei în termen rezonabil și s-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM în beneficiul lui Focșa Anatolie prejudiciul moral în sumă de 500 lei.

Prin decizia din 11 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelurile declarate de către Ministerul Justiției al RM și de către Focșa Anatolie cu menținerea hotărârii din 25 februarie 2014 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău.

La data de 07 iulie 2014 și 23 iulie 2014 recurentul-Focșa Anatolie a depus recurs împotriva deciziei din data de 11 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău. În motivarea recursului s-a indicat că, instanța de apel și cea de fond nu au luat în calcul faptul că cererea de chemare în judecată înaintată pe faptul că după 3 ani și 3 luni de zile de la depunerea cererii, din vina exclusivă a instanței judecătorești naționale în persoana judecătorului Judecătoriei Ștefan Vodă, A. Neguriță, nu s-a început examinarea în fond a cauzei.

Consideră recurentul că instanțele inferioare invocă faptul că la data de 07.07.2011, 09.09.2011, 26.12.2013 ședințele de judecată de la Judecătoria Ștefan Vodă au fost amânate din cauză că recurentul nu a fost prezent în aceste ședințe, însă indică recurentul că pentru datele respective citație nu a primit și nu a cunoscut despre data petrecerii ședințelor de judecată. Totodată în opinia recurentului, la materialele cauzei civile nu există nici o dovadă a citării acestuia pentru datele ședințelor de judecată indicate mai sus.

Mai indică recurentul că afirmațiile pîrîtului și probele care ar dovedi faptul că a fost citat și citațiile au fost recepționate de către recurent, nu au fost prezentate, instanța de fond și cea de apel urmau să țină cont de aceste aspecte dar nu să se conducă de ele la motivarea hotărîrilor. Or, instanțele inferioare prin invocarea în Hotărîri a unor date mincinoase și neprobate prin dovada expedierii și recepționării citațiilor, au luat o poziție părtinitoare în raport cu pîrîtul și sfidătoare în raport cu recurentul.

La data de 21 august 2014 Ministerul Justiției a depus recurs împotriva deciziei din 11 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău, considerînd-o ca fiind neîntemeiată și pasibilă casării. În motivare a indicat că conform rigorilor Codului de procedură civilă, concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărîre doar prin probe. Hotărîrea nu poate fi bazată pe presupuneri despre circumstanțele cauzei. Hotărîrea se bazează doar pe dovezile care au fost prezentate de părți și ceilalți participanți la proces în corespundere cu cerințele articolului 53-56 ale CPC privind relevanța, admisibilitatea și veridicitatea probelor.

Susține că, concluziile instanței de apel derivă parțial din aprecierea eronată a normelor de drept material ce reglementează examinarea acțiunilor privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești. În acest sens, indică că statul răspunde eventual patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, iar elucidarea cazurilor și condițiilor de răspundere patrimonială se face printr-o lege specială.

Indică recurentul că instanța de judecată nu a admis amînări nejustificate ale ședințelor de judecată. De asemenea, reclamantul/intimatul nu a depus cereri de accelerare a procedurii de examinare a pricinii și nu a invocat pericolul de încălcare a termenului rezonabil de soluționare a litigiului în conformitate cu art. 192 alin. (1') Cod de procedură civilă, prin urmare nu a avut un interes sporit în cadrul examinării cauzei.

Consideră că instanțele de judecată nejustificat au dispus încasarea din contul bugetului statului în beneficiul lui Focșa Anatolie a sumei de 500 lei drept despăgubire pentru prejudiciul moral, aplicînd în mod eronat prevederile Legii nr.87.

Analizând modul în care recurenții și-a exercitat dreptul la recurs, fără a se expune cu referire la legalitatea deciziei instanței de apel atacate, Colegiul consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele motive.

Potrivit art. 437 alin.(1) lit. f) CPC „*cererea de recurs trebuie să conțină, printre altele, esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate*”. Totodată, participanții la proces sunt în drept să declare recurs numai în cazul în care invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) sau (4) CPC. Astfel, recursul împotriva deciziilor instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Colegiul constată că argumentele invocate de către recurenți în cererile de recurs vizează temeinicia deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond și ar putea fi încadrate temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) CPC, aplicabil doar procedurii de apel. Asemenea temei nu se regăsește în art. 432 CPC aplicabil recursului.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC. Din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cu referire la argumentele recurenților privind aplicarea eronată de către instanțele judecătorești inferioare a normelor de drept material și procedural, Colegiul menționează că în cererile de recurs nu se indică prin ce s-a manifestat aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, din care circumstanțe aceasta rezultă. Colegiul reține că aceste argumente ale recurenților poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de Focșa Anatolie și Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) CPC și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se recunosc inadmisibile recursurile declarate de Focșa Anatolie și Ministerul Justiției împotriva deciziei din data de 11 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală